

Spomienka na významného českého ekonóma profesora Michala Mejstříka

Významný český ekonóm profesor Michal Mejstřík sa narodil v roku 1952 v Kolíne. Vyštudoval ekonometriu na *Vysokej škole ekonomickej* v Prahe a neskôr pracoval v *Ekonomickom ústave Československej akadémie vied*. Titul kandidáta ekonomických vied (CSc.) získal za svoj akademický výskum v oblasti hodnotenia projektov a svoje štúdiá zavŕšil na *London School of Economics* (1990 – 1991). V roku 1997 získal na *Univerzite Karlovej (UK)* v Prahe titul profesora ekonómie.

Od počiatku 90. rokov bol jedným z najvýznamnejších českých ekonómov a dlhodobo pôsobil v akademickej sfére. Podieľal sa napríklad na založení *Centra pre ekonomický výskum a postgraduálne vzdelanie (CERGE-EI)*, v ktorom pôsobil postupne ako vedecký tajomník a neskôr ako výkonný riaditeľ. Na *Fakulte sociálnych vied UK* v roku 1993 založil *Inštitút ekonomických štúdií*, ktorý potom až do roku 2010 viedol ako riaditeľ. Jeho zásluhou sa z Inštitútu stalo jedno z najprestížnejších ekonomických pracovísk v Českej republike, ktoré sa opakovane umiestňuje v prvej stovke najlepších svetových ekonomických škôl. Viedol tu výskum a prednášal kurzy zamerané na bankovníctvo, správu korporácie, financie a finančné trhy. Publikoval vyše 150 odborných publikácií z oblasti bankovníctva, transformačných procesov, privatizácie a reštrukturalizácie, ktoré majú výrazný ohlas najmä v zahraničí. V roku 2005 bol v článku v časopise *Finance a úvér* zaradený do prvej desiatky najvýznamnejších českých ekonómov. Bol členom *Spoločnosti európskych univerzít pre finančný výskum (SUERF)* a spoluautorom niekoľkých vysokoškolských učebníc bankovníctva. Okrem toho sa zaslúžil o vydanie českého prekladu klasickej učebnice ekonómie od P. Samuelsona a W. Nordhauza, ktorá predstavuje celosvetovo uznávanú učebnicu základov ekonómie.

V ostatnom štvrtstoročí opakovane pôsobil ako externý konzultant medzinárodných organizácií (*Európska komisia, Svetová banka, USAID*) v rôznych krajinách strednej a východnej Európy a Ázie. Pracoval ako konzultant tiež pre českú vládu a množstvo podnikov a korporácií, či už samostatne alebo cez spoločnosť EEIP, a.s. Okrem finančného a strategického poradenstva pomohol zaviesť do českej legislatívy prax spracovania hodnotenia dopadov regulácie (RIA), koordinoval spracovanie radu týchto dopadových štúdií a v rokoch 2011 – 2015 predsedal expertnej komisii RIA pri *Legislatívnej rade vlády*.

Podieľal sa na desiatkach akvizíčných projektov a firemných reštrukturalizácií, z ktorých niektoré, najmä v energetike, patria medzi najvýznamnejšie v rámci stredoeurópskeho regiónu. Napríklad v rokoch 2001 – 2002 spoločne riadil poradenský tím pri zásadnej akvizícii českého plynárenstva skupinou RWE v hodnote 4,1 mld. EUR. Potom poskytoval pre RWE 12 rokov poradenstvo. Po rozdelení RWE pôsobil v rokoch 2016 – 2019 tiež ako poradca dcérskej spoločnosti innogy. V období 2002 – 2008 bol podpredsedom

dozornej rady v spoločnosti Východočeská plynárenská, bol členom niekoľkých dozorných rád (ČEZ, Severomoravská plynárenská, Západočeská plynárenská). Viedol rad tímov vo firemných reštrukturalizáciách (ČKD Dopravní systémy, Kongresové centrum Praha a i.). Bol predsedom dozornej rady ČSA (2009 – 2011) a neskôr (2011 – 2014) zastával funkciu predsedu dozornej rady novo vzniknutého Českého Aeroholdingu. Viedol úspešný vyjednávací tím s Európskou komisiou pre otázky štátnej pomoci ČSA a vzniku Českého Aeroholdingu.

V rokoch 2009 – 2014 bol členom Národnej ekonomickej rady vlády (NERV), kde zodpovedal za oblasť konkurencieschopnosti a zahraničného obchodu. Pod jeho vedením vznikla v roku 2011 známa štúdia „Rámec stratégie medzinárodnej konkurencieschopnosti“. Kombinovaný tím NERV a Ministerstva priemyslu a obchodu ČR, kde bol jedným z lídrov, potom rozpracoval stratégiu medzinárodnej konkurencieschopnosti ČR. V časoch pandémie Covid-19 v ČR bol členom Ekonomického poradného tímu Ústredného krízového štábu a od počiatku bol tiež členom expertnej skupiny KoroNERV-20. V stávajúcej kríze spôsobenej pandemiou Covid-19 videl príležitosť ku zrýchleniu digitalizácie a dynamiky inovácií.

Profesor Mejstřík bol dlhoročným členom vedenia – a v rokoch 2011 – 2014 tiež predsedom – *International Chamber of Commerce (ICC) Czech Republic* a dlhoročným členom *World Council ICC* a skupiny globálnych poradcov ICC pre hospodársku politiku a G-20. V minulosti pôsobil tiež ako podpredseda *Czech Gulf Business Council*, *Czech-African Business Council* a i. Od roku 2016 bol honorárnym konzulom Kórejskej republiky. Zomrel v januári 2021 vo veku 68 rokov na chorobu Covid-19.

Osobne som mal možnosť sa s ním stretnúť prvýkrát na letnej škole ekonómie organizovanej Karlovou univerzitou po roku 1989 a potom na ďalších manažérskych a vzdelávacích akciách a konferenciách. Neskôr sme už spolupracovali na rôznych projektoch a pôsobili spolu napríklad v *International Permanent Study Group on Transition and Privatization*. Michal Mejstřík bol vždy plný nápadov a elánu, mal zmysel pre humor, vedel zaujímavo prednášať a diskutovať, ale tiež dobre organizovať prácu a komunikovať s ľuďmi. Bol obľúbeným človekom a uznávaným odborníkom. Správa o jeho úmrtí prekvapila a zasiahla nielen mňa. O tom svedčia aj reakcie mnohých českých ekonómov po oznámení tejto smutnej udalosti – napríklad Aleša Michla, Lukáša Kovandu, Aleša Chmelaře či Daniela Beneša. Jeho odchodom stratila nielen česká ekonomická komunita, ale celá česká spoločnosť významnú osobnosť.

Daneš Brzica
Ekonomický ústav SAV

DOI: <https://doi.org/10.31577/ekoncas.2021.04.06>